

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.06.076.10

**Inventaris van het archief van het
Rijksbureau voor Oude Materialen en
Afvalstoffen, 1940-1946**

Versie: 06-07-2021

Centrale Archief Selectiedienst

Nationaal Archief, Den Haag 1996

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	7
Openbaarheidsbeperkingen.....	7
Beperkingen aan het gebruik.....	7
Materiële beperkingen.....	7
Aanvraaginstructie.....	7
Citeerinstructie.....	7
Archiefvorming.....	8
Geschiedenis van de archiefvormer.....	8
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
 Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	 11
1. NIET NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN.....	11
1.1 Circulaires.....	11
1.2 Periodieke verslagen.....	11
1.3 Notulen en vergaderstukken.....	11
1.4 Algemene correspondentie.....	12
1.5 Overige stukken.....	12
2. NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN.....	13
2.1 INSTANDHOUDING VAN DE ORGANISATIE.....	13
2.1.1 Organisatie.....	13
2.1.2 Financiën.....	13
2.1.3 Gebouwen.....	13
2.1.4 Personeel.....	13
2.2 TAAKUITOEFENING.....	13
3. GEDEPONEERDE ARCHIEVEN.....	15
3.1 Tijdelijk Rijksbureau voor Oude Materialen en Afvalstoffen (ROME) 1944-1945.....	15

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Rijksbureau voor Oude Materialen en Afvalstoffen (ROMEA)

Archiefbloknummer:

E20126

Omvang:

41 inventarisnummer(s); 0,75 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte teksten.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Rijksbureau voor Oude Materialen en Afvalstoffen

Tijdelijk Rijksbureau voor Oude Materialen en Afvalstoffen

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Ondanks de neutraliteit had de Eerste wereldoorlog in Nederland tot schaarste en distributieproblemen geleid. Hernieuwde oorlogsdreiging en de mogelijkheid van een terugkerende schaarste waren aanleiding voor de Distributiewet van 1939. Een (niet met name genoemd) gevolg van de wet was de oprichting van diverse Kernbureaus voor handel en nijverheid. Zonder een uitgebreid ambtelijk apparaat moesten zij voorbereidingen treffen om zonodig de schaarste binnen de sector zo doeltreffend mogelijk het hoofd te kunnen bieden. Bij het uitbreken van de Tweede wereldoorlog in september 1939, werden de Kernbureaus omgezet in, uiteindelijk twintig, Rijksbureaus met een doorlopend sterk groeiend ambtelijk apparaat.

Aan het hoofd van de Rijksbureaus stond vaak een topfiguur van een vooraanstaand bedrijf uit de industrietak, ondersteund door ambtenaren en vertegenwoordigers van de vakcentrales. Na inventarisatie van de importmogelijkheden, voorraden en behoeften, trachtte men met behulp van prijsvorming, fabricagevoorschriften en distributiebeschikkingen te komen tot een zo doeltreffend en rechtvaardig mogelijke verdeling en verspreiding van goederen onder (detail)handel en het publiek en van grondstoffen, productiemiddelen en verdere faciliteiten onder de fabrikanten en verwerkende industrieën. Het was de bedoeling dat hierbij geen enkel bedrijf boven andere bevoorreed zou worden: de onderlinge concurrentiestrijd moest voor de duur

der schaarste opgeschort worden. De vele regelingen werden meestal niet kenbaar gemaakt via de reguliere weg van publicatie in de staatscourant, maar door middel van circulaires.

In het zuiden van Nederland bestond in de periode september 1944 - mei 1945 vaak een Tijdelijk Rijksbureau voor de bevrijde gebieden, onder leiding van het College van Algemene Commissarissen voor Landbouw, Handel en Nijverheid.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Rijksbureau voor Oude Materialen en Afvalstoffen (ROME), nummer toegang 2.06.076.10, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Rijksbureau Oude Materialen en Afvalstoffen, 2.06.076.10, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

In augustus 1940 werd het Rijksbureau voor Oude Materialen en Afvalstoffen (ROMEA) opgericht ¹.

De volgende goederen hoorden tot de competentie van dit Rijksbureau ²:

1. alle geheel of ten dele uit metaal, papier, karton, linnen katoen, jute wol, zijde, kunstzijde of andere vezelstoffen, huiden, vellen, leer, glas, rubber van elke soort, minerale oliën, celluloid, hoorn, been, kurk, dierlijk haar, borstels of veren bestaande stoffen of voorwerpen, welke niet meer overeenkomstig hun oorspronkelijke bestemming worden gebruikt;
2. andere door de Secretaris Generaal aan te wijzen stoffen of voorwerpen, welke niet meer overeenkomstig hun oorspronkelijke bestemming worden gebruikt.

De volgende dispensaties en nadere beschikkingen zijn uitgevaardigd:

- Oude materialen- en afvalstoffenbesluit 1940 nr 1
- Oude materialen- en afvalstoffenbeschikking nr 2/1940
- Oude materialen- en afvalstoffenbeschikking nr 3/1940
- Oude materialen- en afvalstoffenbeschikking nr 4/1940
- Oude materialen- en afvalstoffenbeschikking nr 5/1941
- Oude materialen- en afvalstoffenbeschikking nr 6/1942
- Oude materialen- en afvalstoffenbeschikking nr 7/1944

In juni 1946 werd het rijksbureau opgeheven bij Ministeriële Beschikking ³.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

1 Beschikking Inzameling Oude Materialen en Afvalstoffen 1040, Beschikking van de Secretaris Generaal van 19 augustus 1940, no. 40237 N. (Stcrt 165) m.i.v. 26 augustus 1940. Opgeheven bij Ministeriële Beschikking op 15 juni 1946, no. 39791 HV/PD (Stcrt 113).

2 Ingekorte versie van artikel 1 van de Oude Materialen- en Afvalstoffenbesluit 1940, Verordeningen Blad 32 van 19 oktober 1940, nr 180.

3 Opheffing ROMEA, Beschikking van de Minister van Economische Zaken van 15 juni 1946, no. 40237 N.(Stcrt 113).

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1. NIET NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN

1.1 CIRCULAIRES

- 1** Alfabetisch register op circulaires, mededelingen, richtlijnen en verordeningen, 1940-1941. 1 deel
- 2** Circulaires en mededelingen, 1940-1945. 1 pak
- 3** Circulaires aan de tussenhandelaren in lompen, oud papier, oud rubber en de handelaren in gebroken glas, 1941-1945. 1 pak
Met hiaten.
- 4** Circulaires en mededelingen voor het personeel, 1941-1946. 1 omslag

1.2 PERIODIEKE VERSLAGEN

- 5** Jaarverslag over augustus 1940 - juli 1941, 1941. 1 stuk
- 6** Maandrapporten, zogenaamde bijdragen voor het maandrapport aan de Generalkommissar für Finanz und Wirtschaft, 1941-1943. 1 omslag
- 7** Maandverslagen over de periode augustus 1941 - september 1945, 1941-1945. 1 pak
Periode augustus 1944 - juli 1945 ontbreekt.
- 8** Rapporten inzake werkzaamheden van afdelingen, 1943-1944. 1 omslag

1.3 NOTULEN EN VERGADERSTUKKEN

- 9** Verslagen van vergaderingen met diverse instellingen en bedrijven, 1940-1945. 1 pak
- 10** Notulen van vergaderingen van de Raad van Advies van het tijdschrift Afvalstoffen, 1941. 1 omslag

- 11** Verslagen van vergaderingen van de Contact-Commissie, 1941-1943. 1 omslag
- 12** Verslagen van vergaderingen van personeelschefs, 1945-1946. 1 omslag

1.4 ALGEMENE CORRESPONDENTIE

- 13-15** Correspondentie met Duitse instanties en rijksbureaus, 1940-1945. 3 omslagen
- 13** Deutsche Bevollmächtigte beim Reichsbüro für alte Materialien und Abfallstoffe 1943-1944
- 14** Rijksbureaus 1940-1945
- 15** Rüstungsinspektion Niederlande 1941-1943

1.5 OVERIGE STUKKEN

- 16** Krantenknipsels uit de Nederlandse Staatscourant betreffende oude materialen en afvalstoffen, 1940-1945. 1 omslag
- 17** Afvalstoffen, tijdschriften ter bevordering van de inzameling, regeneratie en verwerking van oude materialen en afvalstoffen en ten dienste van de handel daarin, 1941-1944. 1 pak
- 18** Persberichten, 1942-1945. 1 omslag
- 19** Brochure "Een oproep aan de jeugd; wij maken nieuw van oud" samengesteld door G. Betlem, c. 1943. 1 stuk
- 20** Modellen van formulieren van de sectie Papier, c. 1943. 1 omslag

2. NAAR ONDERWERP INGEDEELDE STUKKEN

2.1 INSTANDHOUDING VAN DE ORGANISATIE

2.1.1 ORGANISATIE

- 21** Beschikking van 18 juli 1941, nr. 35002 J.A. betreffende de vaststelling van het reglement voor de uitgave van het tijdschrift Afvalstoffen en de benoeming van een adviesraad voor het tijdschrift, 1941. 1 omslag
- 22** Stukken betreffende de reactie op het door de Accountantsdienst uitgevoerde organisatie- en efficiencyonderzoek, 1946. 1 omslag

2.1.2 FINANCIËN

- 23** Grootboeken, 1940-1946. 1 pak
- 24** Maandstaten van ontvangsten en uitgaven over de periode augustus 1940 - december 1946, 1940-1946. 1 omslag
- 25** Financiële verslagen over 1940 en het eerste halfjaar van 1941, met bijlagen, 1942. 1 omslag

2.1.3 GEBOUWEN

- 26** Huurovereenkomsten met betrekking tot percelen in gebruik bij het rijksbureau, 1941-1946. 1 omslag

2.1.4 PERSONEEL

- 27** Verklaringen van geheimhouding en ariërschap, 1941. 1 omslag
Voorbeeldstukken.
- 28** Overzichten van het personeel, 1943. 1 omslag

2.2 TAAKUITOEFENING

- 29** Machtigingen inzake verlening van vorderingsbevoegdheid, op grond van artikel 3.1 van het Algemeen Vorderingsbesluit 1940,

-
- aan J.H.P. van Haaren ten behoeve van de voorziening van oud papier, lompen en oud rubber, met geleidebrief, 1941. 1 omslag
- 30** Voorschriften voor de sortering van lompen en oud papier door groot- en tussenhandelaren en algemene verkoopvoorwaarden, 1942. 1 omslag
- 31** Nota inzake bestaande bepalingen omtrent de handel in en de verwerking van lompen, alsmede de Ontwerp-Lompenbeschikking 1942, c. 1942. 1 omslag
- 32** Staten van voorraden en de in- en verkoop van oude materialen en afvalstoffen, 1942-1944. 1 omslag
- 33** Handleidingen van de Centrale Dienst voor In- en Uitvoer betreffende de invoerprocedure, materiaalcompensatie en veredeling, met bijlagen, 1943. 1 omslag
- 34** Schema voor een inzameling van oud papier en karton, c. 1943. 1 stuk
- 35** Ingekomen stukken betreffende de distributie en verwerking van leeg blik, 1945. 1 omslag
- 36** Verslag van de vergadering van inspecteurs en controleurs betreffende de inzameling van lege blikken afkomstig van de door de geallieerden aangevoerde levensmiddelen, 1945. 1 stuk
- 37** Rapporten van onderzoeken bij diverse bedrijven naar de inzameling, distributie en verwerking van leeg blik, 1945. 1 omslag
- 38** Stukken betreffende het verzoek van de liquidateur van het rijksbureau aan het ministerie van Economische Zaken om de Oude Materialen en Afvalstoffenbeschikking no. 6 1942 (Gebroken glas) in te trekken, 1946. 1 omslag

3. GEDEPONEERDE ARCHIEVEN

3.1 TIJDELIJK RIJKSBUROU VOOR OUDE MATERIALEN EN AFVALSTOFFEN (ROMEIA) 1944-1945

39	Circulaire aan de kleinhandel in oude materialen en afvalstoffen, 1944.	1 stuk
40	Maandstaten van ontvangsten en uitgaven over de periode december 1944 - augustus 1945, 1944-1945.	1 omslag
41	Maandverslagen over de periode januari - april 1945, 1945.	1 omslag